Ministar Linić, kao i oni koji će poslije njega doći na tu nezahvalnu funkciju, ima, malo je reći, grdnih problema. S jedne strane, stanje u hrvatskom gospodarstvu se pogoršava, a, s druge strane, valja očuvati kreditni rejting. Ovom valja pridodati i ulazak u EU, a domaća zadaća još nije napisana. Prijedlog proračuna za 2013. godinu jedni identificiraju kao umjeće mogućeg, dok ga drugi ocjenjuju kao „kartaški blef“ očajnog kockara koji ima tragično loše karte.

Plan (čitaj: proračun) je osnovno sredstvo i instrument ekonomske politike. Prvi korak je postaviti cilj, koji je Vlada označila stopom rasta BDP-a od 1,8%. Potom slijede analize monetarne i kreditne politike koje su nužne kako bi se zacrtani cilj ostvario. Ovom vlaja pridodati i pitanje tečajne, odnosno politike odnosa s inozemstvom što znači projekciju platne bilance. Proračun, kao zadnja instanca, mora „popuniti“ eventualne rupe u ekonomskoj politici, s jedne strane, i, s druge strane, očuvati socijalnu sigurnost suglasno predizbornim obećanjima. Ekonomski su analitičari, poslije proglašeni statističarima, za ovu godinu umjesto najavljenog rasta od 0,8% predvidjeli smanjenje BDP-a. Na žalost, bili su u pravu. U najboljem slučaju BDP će se u ovoj godini smanjiti za 1,8%. Predviđeno povećanje od 1,8%, prema tome, valja identificirati kao gubiatak polovine mandata Vlade.

Da li je stagnacija od dvije godine iskorištena za najavljene strukturne reforma? Nije! U vektorskom smislu glede ekonomske politike nije učinjen zaokret.

Po mome mišljenju stanje u hrvatskom gospodarstvu zahtjevalo je izradu Proračuna za slijedeću godinu najmanje u dva koraka. U prvom je koraku valjalo definirati porezni kapacitet gospodarstva koji je manji nego što je to iskazano u Prijedlogu proračuna, i u drugom koraku temeljem odluke Sabora o mogućem zaduženju u slijedećoj godini izvršiti raspodjelu tako definiranog financijskog okvira. Tako bi se umjesto rasprava „povuci-potegni“ ista prizemljila što bi saborske zastupnike prisililo da se pozabave hrvatskim a ne stranačkim, odnosno političkim problemima. Iako su načela sporna ipak su za sada najbolje sredstvo u definiranju kriterijalnih funkcija (čitaj: zadataka) koje Vlada mora obaviti u narednoj godini.

Nisam siguran da je moguće u postojećim uvjetima ostvariti stopu rasta od 1,8%. Treba reći da novi Zakon o financijskom poslovanju ... predstavlja dramatične promjene u odnosima vjerovnik – dužnik koji kapacitet hrvatskog gospodarstva nije u stanju bez dodatnog urušavanja provesti.

Dakle, nije Zakon loš, on je potreban. Međutim, problem je u tome što je neprovediv. Slikovito rečeno bolesnik je u teškom stanju, a nije u stanju preživiti potrebnu terapiju. Tako se potvrđuje izreka kako je put u Pakao popločen dobrim namjerama. Moje je mišljenje da bi valjalo odmah i sada sačiniti Plan ukoliko se pokaže da je nemoguće provesti navedeni Zakon. Jednako bi tako valjalo sačiniti rezervnu varijantu ukoliko se pokaže da planirani rast od 1,8% nije ostvariv.

Ovogodišnji Prijedlog proračuna za slijedeću godinu predstavlja nastavak dosadašnje ekonomske politike. Restrukturirati državu znači istu učiniti manjom i učinkovitijom. O tome sam prisao na ovim stranicama, odnosno, putem javnih sredstava priopćavanja, iznosio u javnosti. Kratko rečeno: Hrvatska mora imati jasne i precizne zakone koji su provedivi. Drugim riječima, restrukturiranje polazi od Sabora, te se putem derivacija prensi na državnu upravu. To je put što se tiče opće potrošnje. Što se tiče zajedničke potrošnje također nismo učinili ništa. Nitko nije zadovoljan glede zdravstvenog, socijalnog i obarazovnog sustavauu. Mirovinski sustav je neodrživ ma koliko pričali o zaštiti i teškom životu naših penzionera. Broj penzionera se je sustavnu kumulirao tijekom proteklih dvadesetak godina zahvaljujući neoliberalističkom modelu i danas imamo ovako neodrživo stanje. Glede pitanja poreznog sustava i porezne politike nije ništa učinjeno, a ono što jest teško može proći test ozbiljne ekonomske analize. Drugim riječima, porezni sustav je dodatno destruiran ukoliko se kao kriterij ocjene ima dinamiziranje gospodarstva. Dramatično povećanje broja siromašnih cijelu priču dodatno usložnjava.

Lokalna uprava i samouprava je neodrživa u postojećem obliku. O tome sam također pisao na ovim stranicama. Prethodna je vlast obećavala kako će ponuditi rješenje. Nije učinila ništa. Ova vlast također nije učinila ništa. Svojevremeno sam javno predložio da se, temeljem komaprativne statičke analize, razmotri položaj gradova kao što su: Vukovar, Šibenik i Zaprešić. Ovom sam pridodao i općinu Dugopolje. Već površna analiza bi pokazala kako postojeći sustav nije dobar i kako ga treba mjenjati. U istom pravcu ide i moj prijedlog kako je u Hrvatskoj dovoljno šezdeset općina i gradova umjesto dosadašnjeg broja.

Tako u ovom proračunu moramo zapaziti da će najmanju cijenu „platiti“ država, jer je račun smanjenja prava usmjeren na građane.

Posebno je potrebno izdvojiti stanje u obrazvonom i znanstvenom sustavu. Umjesto da koristimo kapacitete hrvatske znanosti kako bi što jeftinije izašli iz ove turobne depresije, mi smanjujemo iznos za obrazvoni i znanstveni sustav.

Ovom bi se moglo dodati cijeli niz dodatnih primjedaba. Međutim, istine radi, proračun je

nastavak prošlosti i kao takav boluje od svih manjkavosti prošlosti kojih je bilo - previše. Odista nije današnja vlast kriva za stanje u brodogradnji, poljoprivredi, javnim poduzećima. Činjenica da promjene nisu učinjene potrvrđuje mišljenje da nije došlo do zaokreta ekonomske politike.

„Svijet koji smo stvorili danas kao rezultat našeg dosadašnjeg načina razmišljanja, ima

probleme koji ne mogu biti riješeni na način na koji smo razmišljali dok smo ih stvarali.“

Albert Einstein